Йĕпреç районĕн хаçачĕ

ÇĔНТЕРӲШĔН

Юнкун
2007 ç., çурла, 1
61 /8978/№

Хаçат 1932 çултанпа
тухса тăрать
Хакĕ ирĕклĕ

электронлă адрес:
ibresi@press.cap.ru

РЕСПУБЛИКА ХЫПАРĔСЕМ

Европа Канашĕ Чăваш Енпе çывăхланĕ

Эрнекун Чăваш Енре Европа Канашĕн Парламент Ассамблейин Председателĕ Рене ван дер Линден господин пулнă.

Хаклă хăнана Раççейпе паллашмалли визита Шупашкартан тытăнмашкăн çывăх тусĕ – Раççей Федерацийĕн Патшалăх Думин çĕршывсен хушшинчи ĕçсен комитечĕн председателĕ, «Пĕрлĕхлĕ Раççей» («Единая Россия») партин Генеральнăй Канашĕн президиумĕн секретарĕн çумĕ Константин Косачев сĕннĕ. «Вăл мана çак регион çинчен нумай каласа панă, – тенĕ парламент Ассамблейин Председателĕ. – Вăл сирĕн республикăна питĕ юратать. Эпĕ те кунта килсе курма хаваспах килĕшрĕм».

Нидерланд гражданинĕн чăваш çĕрĕ çинчи çул çӳревĕн программи пуян пулнă. Рене ван дер Линден аэропортран тӳрех «Промтрактор» АУО çул тытнă, унта «Трактор-шоу» питĕ кăмăла кайнă. Трактора çӳретессипе хăйĕн ăсталăхне кăтартнă. «Çĕнтерӳ» Асăну комплексĕнче пулса Çар Мухтавĕн палăкĕ умне чечек кăшăлĕ хунă, Чăваш наци музейĕнче «Чăваш Ен: истори тата хальхи вăхăт» куравпа паллашнă.

Унтан, Чăваш Ен Президенчĕпе Николай Федоровпа тĕл пулса калаçнă хыççăн, ЧР Патшалăх Канашĕн депутачĕсемпе курнăçнă. Депутатсен корпусĕ вара тĕрлĕ ыйтусем хатĕрленĕ, вĕсене Парламент Ассамблейин Председателĕ туллин хуравлама вăхăт тупнă.

Каярахпа хаклă хăна педуниверситетра тĕн пĕрлешĕвĕсен тата общество организацийĕсен, сăмахран, салтак амăшĕсен комитечĕн, çамрăксен экологи юхăмĕн, вăрçă ветеранĕсемпе хĕрарăмсен комитечĕсен, ЧР вырăс культурин центрĕн представителĕсемпе йĕркеленĕ çавра сĕтел хушшинчи калаçăва хутшăннă.

Рене ван дер Линден Шупашкар тата Чăваш митрополичĕпе Варнавапа пĕрле Пукрав-Татиан соборне çитсе курнă хыççăн Атăл тăрăх теплоходпа уçăлса çӳренĕ, унтан самолетпа Красноярска çул тытнă.

Строительсем пурнăçланă ĕç калăпăшĕ пысăк

Иртнĕ кĕçнерникун Правительство çуртĕнче Чăваш Ен Президенчĕ Николай Федоров республика строительство комплексĕнче ĕçлекен 206 бригадирзвеньевойпа тĕл пулнă. Форумра çавăн пекех 35 строительство фирмипе компанин генеральнăй директорĕсем пулнă.

Республика пуçлăхĕ хăйĕн сăмахĕнче хăш-пĕр кăтартăва илсе панă. 1990 çулта Чăваш Республики кашни çын пуçне пурăнмалли çурт-йĕр тăвассипе Раççейри регионсен хушшинче 38-мĕш вырăн йышăннă. Пĕлтĕр вара çак кăтартупа Атăлçи федераци округĕнче пĕрремĕш вырăна тухнă, Тутарстанпа Пушкăртстана кая хăварма пултарнă. Раççейре иккĕмĕшпе виççĕмĕш вырăнсене Аçтăрхан облаçĕпе пайланă. Пирĕнтен маларах Мускав облаçĕ кăна.

Чăваш Енри ялсене газификацилес ĕçе, тĕпрен илсен, вĕçленĕ, районсенчи 104 пин те 600 киле сенкер çулăма илсе çитернĕ. Хальхи вăхăтра халăха ĕçмелли таса шывпа тивĕçтерес енĕпе ĕçлеççĕ, çакна валли миллиард-миллиард тенкĕ уйăраççĕ, çитес вăхăтра «Таса шыв» программăпа шыв объекчĕсем чылай ĕçе кĕмелле. Икĕ çул хушшинче 1 пин те 100 çухрăм çул тумалла, çак тĕллеве пурнăçлама 9 млрд. тенкĕ яхăн уйăраççĕ.

Халĕ муниципалитет çурт-йĕрĕ тăвасси çинчен ятарлă указ хатĕрлеççĕ. Вăл пĕчĕк тупăшлă çынсене хваттерлĕ пулма пулăшĕ, граждансене кивĕ тата юхăннă çуртсенчен çĕннисене хăвăртрах куçарма кирлĕ условисем туса парĕ. кунсăр пуçне рынокра муниципалитетăн çурт-йĕр фончĕ пулни хваттерсен хакĕсене ӳссе кайма памĕ. Кăçал Чăваш Республикинче пĕр миллион тăваткал метра яхăн пурăнмалли çурт-йĕр тумалла, 2010 çул тĕлне 1,2 миллион тăваткал метра çитермелле.

ГОНЧАРОВ МИНИСТРĂН ĔÇЛĔ ÇӲРЕВĔ

Иртнĕ эрнекун, июлĕн 27-мĕшĕнче, пирĕн районта ЧР Министрсен Кабинечĕн Председателĕн çумĕ – хула строительствипе общество инфраструктурин аталанăвĕн министрĕ Александр Гончаров ĕçлĕ çӳревпе пулчĕ.

Министр чи малтанах «Кĕлĕмкасси – Мереçен – Алшик» тата «Енĕш – Савкка – Çĕнĕ Кĕлĕмкасси» 6,3 çухрăма тăсăлакан асфальт çулсене хывас ĕçсем мĕнле пынипе паллашнă. Йĕпреçри çул-йĕрпе юсав тата строительство управленийĕ «Кĕлĕмкасси – Мереçен» çул çине вак чул хывас ĕçсене вĕçленĕ, çул айăккисене тирпейлесе тухнă. Анлă сарăлса пыракан тепĕр стройкăра çĕре хăпартса хăйăр сарас ĕçсем пыраççĕ. район пуçлăхĕ Анатолий Петров пĕлтернĕ тăрăх, çул тăвас ĕçсем мĕнпур участоксенче графикпа палăртнă йĕркепе килĕшӳллĕн пурнăçлама пыраççĕ.

Александр Николаевич çавăн пекех Йĕпреç поселокĕнчи тасату сооруженийĕсенче пулса курнă. Райцентрта икĕ бассейнлă физкультурăпа сывлăха çирĕплетмелли комплекса тата нумай хутлă пурăнмалли çуртсене ĕçе яма хатĕрлесе çитернĕ май канализаци тата тасату сооруженийĕсен ĕç хăватне ӳстерме тивет, çавна май вĕсен шанчăклăхне çирĕплетессипе, хушма тасату сооруженийĕсем тăвассипе çыхăннă ыйтусене кун йĕркинчех тытмалла. Министр çĕнĕ сооруженисем тумашкăн проектпа смета документчĕсем туса хатĕрлеме, вăхăта вăраха ямасăр ĕçе пуçăнма хушса хăварнă.

Министр малалла Йĕпреç поселокĕнче физкультурăпа сывлăха çирĕплетмелли спорт комплексне тăвас ĕçсем мĕнлерех пынипе интересленнĕ. Строительство ĕçĕсене вăл лайăх хак панă, строительсене хăвăртлăха чакармасăр графикпа килĕшӳллĕн ĕçлесе пыма сĕннĕ.

Александр Гончаров министр Чăваш Тимешре çĕкленекен тепĕр пысăк объектпа – вăтам шкула тăвасси мĕнле пынипе тĕплĕн паллашнă. Паянхи кун кунта «Стройкомплект» тулли мар яваплăхлă организаци ĕçченĕсем шкулăн шалти ĕçĕсене пурнăçлаççĕ. Çĕнĕ çуртра çутă, ăшă кĕртес ĕçсене вĕçленĕ те ĕнтĕ, сантехника ĕçĕсем те вĕçленсех пыраççĕ. Çурт тавралăхне тирпей-илем кĕртесси малалла пырать. Паянхи кун ку объектра 100 ытла çын вăй хурать, ĕççыннисен хушшинче аслă классенче вĕренекенсем те, вĕрентекенсем те, ашшĕ-амăшĕсем те пур. Шкул директорĕ Л. Михайлова, подрядлă организаци ертӳçи А. Алимов пĕлтернĕ тăрăх, çĕнĕ шкула палăртнă вăхăтра туса пĕтермелле.

Министрăн ĕçлĕ çӳревĕ Йĕпреçе Киререн шыв илсе килес çула хывас ĕçсемпе паллашнипе вĕçленнĕ. Çак вăхăт тĕлне пăрăхсене хывса пĕтернĕ. Çывăх вăхăтрах Буинск поселокĕнче шыва тасатса кăлармалли сооруженисене çĕклеме тытăнаççĕ, насус станцийĕ патне çити электроэнерги линийĕсене хывас ĕçсене пуçăнмалла.

Э. ЕФРЕМОВА.

ӲКЕРЧĔКРЕ: А. Гончаров министр (варринче) Чăваш Тимешри çĕнĕ шкул çурчĕпе паллашать.

ХИСЕПЛĔ ЯТ ПАНĂ

Чăваш Республикин Президенчĕн 2007 çулхи утă уйăхĕн 27-мĕшĕнчи 63-мĕш Указĕпе килĕшӳллĕн культура енĕпе тунă тава тивĕçлĕ ĕçсемшĕн тата нумай çул ăнăçлă ĕçленĕшĕн Йĕпреç хула тăрăхĕн культура çурчĕн хормейстерне **Геннадий Григорьевич СТЕПАНОВА** «Чăваш Республикин культурăн тава тивĕçлĕ ĕçченĕ» хисеплĕ ят панă.

ĔÇÇИ ПУÇЛАНЧĔ

Хĕвел тата çумăрсем кĕрхи тырăсем пулса çитессине хăвăртлатрĕç. Кăçал районти хуçалăхсенче вĕсене 3100 га, çав шутран кĕрхи тулла 1596 га çинчен пухса кĕртмелле. Вырма ĕçĕсем сысна ĕрчетекен «Рассвет» предприятире, «Искра» колхозра, «Патманпа» Калинин ячĕллĕ кооперативсенче пуçланнă. Эйпеçсем пăрса çулаççĕ, ытти хуçалăхсем кĕрхи тулла комбайнсемпе тӳрех выраççĕ. Çак меслетпе тыră лайăх пиçсе çитнĕ çĕрте кăна усă курма меллĕ.

Çулса кушăхтармалли меслетпе пухса кĕртмелли уйсене те палăртаççĕ. Выртнă тырра вара хăмăла çĕклекен ятарлă хатĕрсем вырнаçтарнă жаткăсемпе çулса паккуссене вырттарма пăхнă.

Машина-трактор паркĕсенчи инженери службисем агрегатсене техника енчен вăхăтра тĕрĕслесе тăма тăрăшаççĕ.

/ХАМĂР ИНФ./.

КОМИССИ

ПАРĂМЛИСЕМ ПАРĂВА КИЛМЕН

Утă уйăхĕн 24-мĕшĕнче налук тата ĕç саккунĕсене пурнăçлассипе çыхăннă ыйтусемпе ĕçлекен ведомствăсем хушшинчи комиссин черетлĕ ларăвĕ иртнĕ. Унта налуксемпе, страховани тӳлевĕсемпе, пурăнма кирлĕ минимумран сахалтарах ĕç укçи тӳленипе, çĕршĕн аренда укçи тата пурлăхăн налук тӳлессипе «сылăха» кĕнĕ хуçалăхсен ертӳçисемпе ял тăрăхĕсен пуçлăхсен тата предпринимательсен отчечĕсене итленĕ.

Ку хутĕнче те хăшпĕр ертӳçĕсем (тĕслĕхрен, «Заря» ЯХК, «Трудовик» колхоз, «БЛПП «Нарат» ООО, «Новь» ООО, «Возрождение» ЯХА, «Экология» ООО, Г. А. Федоров, И. Р. Юсупов предпринимательсем т. ыт. те) асăннă комисси ларăвне килме вăхăт тупайман. Комисси членĕсем малашне ларура отчет тăвассинчен пăрăнакан ертӳçĕсене налук саккунĕсемпе килĕшӳллĕн çирĕп явап тыттарасси пирки пĕлтернĕ.

ÇУЛ-ЙĔР ХĂРУШСĂРЛĂХĔШĔН

ÇАМРĂК ХĔРЕ ТАПТАНĂ

Утă уйăхĕн 22-мĕшĕнче, çурçĕр иртни 2 сехетре Вăтаелĕнче пурăнакан 21 çулхи О. Чандров, ӳсĕр пуçпа ИЖ-П-5 мотоцикл рулĕ умне ларса катаччи чупма тухнăскер, Пучинкери Ленин урамĕнче çак ялти 16 çулхи хĕр çине кĕрсе кайнă. Инкек тӳснĕскере районти тĕп больницăна леçме тивнĕ.

А. ЛУКЬЯНОВ.

ПРИГЛАШАЕМ НА ПРАЗДНИК

ПРОГРАММА
празднования 114-летия п. Ибреси
4 августа 2007 года

11.00 – торжественное открытие праздника;
11.30 – концерт участников художественной самодеятельности;
11.00-14.00 – спортивные мероприятия, игры, конкурсы;
13.00 – концерт звезд чувашской эстрады;
22.00 – праздничный фейерверк;
22.15 – дискотека.

ОРГКОМИТЕТ.

ЖУРНАЛИСТСЕМ ÇĔНĔ ШКУЛПА ПАЛЛАШНĂ

Иртнĕ кĕçнерникун ЧР Вĕрентӳ тата çамрăксен политикин министрĕн çумĕ Валерий Устяк, «Совестская Чувашия», «Хыпар» республика хаçачĕсен, «Чувашия» патшалăх телерадиокомпанин представителĕсем пирĕн районти Чăваш Тимеш ялĕнче çĕкленекен вăтам шкул строительстви мĕнле пынипе паллашнă.

Пирĕн район историйĕнче пĕремĕш хут çĕнĕ шкул çуртне 8 уйăх хушшинче туса пĕтерме палăртнă. Çак обязательствăна виçĕ енлĕ («Стройкомплект» тулли мар яваплăхлă организаци, район администрацийĕ, ЧР Вĕрентӳ тата çамрăксен политикин министерстви) килĕшӳ тăрăх пурнăçлама пăхнă.

Район пуçлăхĕ Анатолий Петров тата подрядчиксен ертӳçи Асхат Алимов курма килнисене çĕнĕ объектпа тĕплĕн паллаштарнă. Строительсем ир пуçласа хĕвел аничченех ĕçре, çĕнĕ шкул çуртне кĕçех хута ямалла.

Шкул директорĕ Лариса Михайлова журналистсене ачасемпе пĕтĕм шкул коллективĕ хăйсен пысăк савăнăçне мĕнпур ял халăхĕпе пĕрле пайлани çинчен каласа панă. Ашшĕ-амăшĕсемпе ачасем хăйсем те строительство ĕçне активлăн хутшăнаççĕ, çĕнĕ çурт тавралăхне тирпейлес ĕçсенче те питĕ маттур вĕсем.

ДЕТСКОМУ САДУ «СОЛНЫШКО»

СРОЧНО ТРЕБУЕТСЯ воспитатель со специальным высшим дошкольным педагогическим образованием.

Телефоны: 2-19-91, 89093024767.

ЯЛ УЯВĔ

Тӳррипе калас-тăк, эпĕ шоссе илсе пыракан пысăк ялсене мар, курăк пусса илнĕ çулпа çыхăннă пĕчĕк ялсене ытларах юрататăп. Çуллахи вăхăтра çав çул тăрăх çаран утма мĕн тери меллĕ! Иртнĕ ĕмĕр пуçламăшĕнче хăйсен чăрсăрлăхĕпе, çирĕп ĕненĕвĕпе, пуласлăха çирĕп шаннипе ыттисене хавхалантарма, çĕнĕ вырăнта çĕнĕ ялсем çĕклеме вăй-хал çитернĕ çынсен умĕнче пуçăмăрсене таятпăр паян. Çав ушкăна эпĕ тĕлĕнмелле илĕртӳллĕ тата пысăк пĕлтерĕшлĕ ят панă Çиçĕмкассине те кĕртетĕп. Ăна пуçарса яраканĕсем Кĕлĕмкассипе Туçа çыннисем пулнă. Иртнĕ кунсенче çиçĕмкассисем ял уявне – ăна никĕсленĕренпе 85 çул çитнине паллă турĕç.

ШАНЧĂК ÇУНАТ ХУШАТЬ

Ку тăрăха килĕштерсе пăрахнă чи пĕрремĕш çынна чăваш «тавтапуçĕ» тата вырăс «спасипи» калас килет. Тӳпере йăлтăртатса çиçекен çиçĕме хăйĕн хушамачĕ туса хунă Климентий Молниев, çав хушамат ĕмĕрлĕхех ял ячĕ пулса тăрасси çинчен шухăшламан та ĕнтĕ. Çутçанталăкăн юмахри пек ырă кĕтесне çак çын хыççăн пырса тухнă Ивановсене, Орловсене, Новиковсене... тав сăмахĕ калас килет. Вĕсем, аслашшĕ-кукашшĕсен ĕмĕрхи вырăнĕсене пăрахса, пуç хулана та, кĕпĕрнери тата уесри хуласене те ăнтăлман. Тургенев хăйĕн романĕсенче çырса кăтартнă улпутсен йăли-йĕрки илĕртмен вĕсене. Çĕнĕ вырăнта капăр çуртсем туса лартнă, кантăкĕсене хĕвелтухăç еннелле пăхтарнă. Арçынсем йывăç сухапуçĕ хыççăн утнă, чăрăш сӳресемпе сӳреленĕ...

Ĕç-пуç вĕçленсен, пĕтĕм йышпа çывăхри хырлăхра канса илмешкĕн те вăхăт тупнă. Мĕн паян кунччен хăпхăмăр вулăллă яштака хырсем таврана ырă шăршă сарса ларасçĕ. Вĕсем хăйсен тăррисемпе тӳпене хупласа илме васкакан йывăр пĕлĕтсене шăлса тăраççĕ тейĕн. Вăрман уçланкинче хурăн çырлипе хура çырла пиçеççĕ, вĕсене тат та пуçтар ӳркенмесĕрех. Хырлăх варринче канăçа çухатнă улатакка тавралăха хăй ырă ĕç туни çинчен хыпар ярать...

Çирĕммĕш ĕмĕр романтикĕсем çакăн пек ырă, хӳхĕм вырăна суйласа илнĕ те. Вĕсем пирĕн тăрăхра пуçласа çĕр ĕçлесе хатĕрлемелли юлташлăх (ТОЗ) йĕркеленĕ, кайран ун никĕсĕ çинче «Çиçĕмкасси» ятлă пĕрлешӳллĕ хуçалăх туса хунă. Районта кăна мар, республикăра та палăрнă вăл. Фермăра ăратлă выльăхсем тытнă, ĕнесем хальхинчен те ытларах сĕт антарнă. Иртнĕ ĕмĕрĕн вăтăрмĕш çулĕсен варринчех кунти ĕне сăвакансем Пĕтĕм Союзри ял хуçалăх выставкине хутшăнма тивĕç çĕнсе илнĕ. Вăрмантан «туртса» илнĕ çĕрсем çинче çĕр ĕçченĕсем пысăк тухăçлă тĕштырă акса тунă.

Çултан çул ӳссе пынă ял, унăн чапĕ пĕтĕм Чăваш çĕршывĕпех кĕрлесе тăнă. Коллективизаци çулĕсенче кунта Красноармейски тата Элĕк районĕсенчи хресченсем куçса килнĕ. Поселокра пуçламăш шкул уçнă, вырăнти «альма-матер» çĕршыва паллă çын сахал мар панă. Ял çыннисем хăйсен мухтавлă ентешĕсен сăнарĕсене асрах тытаççĕ. Вĕсем район Совечĕн ĕçтăвкомĕн пĕрремĕш председателĕпе Василий Еремииnпа, вырăнти коммунистсене хавхалантарса пынă Василий Новиковпа, ВЦИК членĕ пулнă Тимофей Архиповпа, района пĕрремĕш комбайнерпа Андрей Ивановпа, Анисим Ермолаев пахчаçăпа, районти «Çĕнтерӳшĕн» хаçата редакциленĕ Федор Захаровпа, пултаруллă журналистпа тата çыравçăпа Глеб Марушевпа, пурнăçран вăхăтсăр уйрălса кайнă Михаил Иванов художникпа, Геннадий Баранов утарçăпа т. ыт. те тивĕçлипех мухтанаççĕ. Шăпах çавăн пек ĕçченсен тăрăшулăхне пула çултан çул хушăнса пынă та пĕчĕк ялăн чапсумĕ. Тăван çĕршывăн Аслă вăрçи çулĕсенче кунта вĕçев шкулĕн штабĕ пулнă. Аслă Çĕнтерӳ хыççăн салтак арăмĕсем вăрçă юхăнтарнă хаlăх хуçалăхне çĕклеме кар тăрса тухнă. Тараватлă та ĕçчен, ырă кăмăллă халăх пурăнать ялта. Çула тухнă çын кунта çăра çакнă пӳртçуртсене кураймĕ. Хăнашăн кирек хăçан та алăка уçă тытаççĕ çиçĕмкассисем: кĕр, кăмăлтан калаçса лар, пурин валли те ăшă сăмах пур. Кил хуçи хăйĕн юлашки татăкне санпа пĕрле пайлĕ...

Ытти ялсем пекех, Çиçĕмкасси те паян йывăрлăха кĕрсе ӳкнĕ. «Путиловка» колхозăн пĕр бригади шутланать вăл. Хуçалăх укçа-тенкĕ енчен нуша-асап тӳсет. Темĕнле йывăрлăхсем пулсассăн та, пĕчĕк ял ыранхи куна кĕрес пысăк шанчăкпах пурăнать. Яла «сенкер çулăм» çитнĕ. Нумай та вăхăт иртмĕ, «провинцири» поселок асфальт сарнă такăр çулпа çыхăнĕ. Халĕ çул-йĕр ăстисем çав куна çывăхлатас тĕллевпе тăрăшаççĕ.

Иртни, паянхи тата пуласси çинчен каларĕç ял çыннисем тăван поселокĕ 85 çул çитнине паллă тума пуçтарăнсан. Вĕсем йывăрăн пулсассăн та, анчах çирĕп шанчăкпа ял çĕнелсе пыни çинчен хĕрӳллĕн каларĕç, аслă ăру çыннисен мухтавлă ĕçĕсене паянхи яшкĕрĕмĕн асра тытма кирли çинчен сăмах хускатрĕç. Çиçĕмкасси тавралла сарăлса выртакан хирсенче тыр-пул ӳстерме пăрахни, вĕсем çумкурăкпа хупланни кама ан шухăшлаттартăр-ха? Поселокра пĕр ферма та çук. Улăх-çаран çава сассипе тулмасан, ирсерен çуртйĕрсен мăрйисенчен шурă тĕтĕм çĕкленмесен, вăрмантан, хиртен таврăнакан выльăхсем ял урамĕпе утмасан, пуласлăх çинчен калаçни вырăнсăр пулни те паллă вĕсемшĕн. Ара, ял кăвак шуçăм килеспе вăранакан автансен юррипе курăк çинче йăлтăртакан сывлăм кĕмĕлĕпе, урапа-çуна сассипе, тимĕрçĕ лаççинчи мăлатукăн пĕр тикĕс янравĕпе хитре-çке. Ĕлĕк те çаплах пулнă, паян та çаплах, ӳлĕмрен те çаплах пулĕ...

Çиçĕмкасси ялĕн уявĕнче Пысăк Упакасси ял тăрăхĕн пуçлăхĕ Н. М. Антонова пулчĕ, шанăç кӳрекен сăмахпа тухса каларĕ. Пĕчĕк Упакассинчи культура çурчĕн агитбригади ял çыннисен кăмăлне тивĕçтерекен концерт хатĕрленĕ. Вырăнти çамрăксем те ӳксе юлмарĕç, хăйсен ăсталăхĕпе ял халăхне савăнтарчĕç.

Геннадий КУЗНЕЦОВ.

Д. ДИМИТРИЕВ сăнӳкерчĕкĕсем.

ЫРКĂМĂЛЛĂХ АКЦИЙĔ

ПЕНСИОНЕРСЕМ ТЕ АЙККИНЧЕ ЮЛМАРĔÇ

Районти тĕп больница моргне юсамашкăн укçатенкĕ пухас тĕлĕшпе района пуçарнă ыркăмăллăх акцине Березовка ял тăрăхĕнче пурăнакансем хапăлласа йышăнчĕç. Чăн та ĕнтĕ, вĕсем, район центрĕнчен инçе вырнаçнă тăрăхра пурăнакансем, вилсе кайнă çынна кастарса тĕрĕслеттерме урăх района илсе кайма тивнин йывăрлăхне пуринчен те ытларах туйса курнă, унччених морга ĕçе кĕртсенех асаплану вĕçленмелле те...

Район администрацийĕ пуçарнă акцие хутшăнса Березовка тăрăхĕнче ĕçлесе пурăнакан Любовь Ивановна Трошкина предприниматель, Борис Константинович Бубнов тата ыттисем пĕтĕмпе 2000 тенкĕ укçа пухса ятарлă счет çине куçарчĕç. Çакна та уйрăммăнах палăртса хăварас килет: пенсионерсем те асăннă акцирен пăрăнса юлмарĕç, вĕсем те, хăйсен ырă кăмăлне палăртса, май пур таран укçа-тенкĕ пухса пачĕç.

Акци малалла пырать, унта хутшăнма кăмăл тунисен йышĕ хушăнсах пырасса шанас килет.

Л. ЮРИНА, Березовка ял тăрăхĕн пуçлăхĕ.

ÇАМРĂКСЕН ПĔРЛЕХИ ВĂЙĔПЕ

Çу уйăхĕн 26-мĕш кунĕнчи ир райцентрти предприятисемпе организацисенче ĕçлекен çамрăксем Йĕпреç хула тăрăхĕн администраци çуртне пуçтарăннинчен пуçланчĕ. Хула тăрăхĕн пуçлăхĕ Николай Андреев пухăннă çамрăксене района район пуçлăхĕн «Тасалăх эрни» çамрăксен акцийĕ ирттересси çинчен йышăннă хушупа килĕшӳллĕн, экологи субботникĕсем пуçланасси, райцентрта çĕнĕ объектсем туни, 2008 çулта Республика кунне Йĕпреçре иртте рме тивĕçлĕ пуласси шĕн пыракан тупăшăва халăха анлăрах явăçтармалли çинчен каласа пачĕ.

Çав кун субботника райпора, «Выльăх-чĕрлĕх чирĕсемпе кĕрешекен станци» патшалăх учрежденийĕнче, çар комиссариачĕнче, «Йĕпреç поселокĕнчи 39-мĕш номерлĕ аптека» патшалăхăн унитари предприятийĕнче, «Рубль-Бум» магазинта, налук службин районсен хушшинчи 3-мĕш номерлĕ инспекцийĕнче, Пенси фончĕн пирĕн районти управленийĕнче, «Сĕт завочĕ» АУОнче ĕçлекен çамрăксем (вĕсенчен ытларахăшĕ – «Пĕрлĕхлĕ Раççей» («Единая Россия») парти членĕсемпе çав парти майлисем) хутшăнчĕç. Субботника ытларах ĕç тунисен хушшинче Йĕпреç райповĕнчи яш-кĕрĕм (ертӳçи – «Пĕрлĕхлĕ Раççей» партин вырăнти политканашĕн членĕ Валентина Павловна Пахомова) пулчĕ. Çамрăксем хăйсен тĕллевĕсене чыслăн пурнăçа кĕртрĕç. Вĕсем культурăпа кану паркне, культура çурчĕ çывăхĕнчи сквера, «Пăравус» палăкпа юнашарти тротуар тавралăхĕнчи территорине çӳп-çапран тасатрĕç, хунавсемпе тĕмсене касрĕç. Поселокăн тĕп урамĕсен айккинчи курăка çулнă çĕрте Йĕпреç хула тăрăхĕн администрацийĕнче ĕçлекенсем пуçарулла пулчĕç.

/ХАМĂР КОРР./.

x x x

Район пуçлăхĕн кăçалхи çу уйăхĕн 17-мĕшĕнчи йышăнăвне пурнăçа кĕртсе Шăрттан ял тăрăхĕ иртнĕ кĕçнерникун тасалăх кунне йĕркелесе ирттерчĕ. Халăх хушшинче «Пицунда» ятпа сӳрекен территорире тирпей-илем тăвас енĕпе пуçарнă ĕçе Шăрттан ялĕнче, Хыркасси, Костер поселокĕсенче пурăнакан çамрăксем уйрăмах хастар хутшăнчĕç. Вĕсемпе пĕрлех «Пĕрлĕхлĕ Раççей» («Единая Россия») партин районти уйрăмĕн членĕсем те пĕве тавраĕнчи çӳп-çапа пуçтарма хутшăнчĕç. Йĕпреçри 1-мĕш номерлĕ вăтам шкул вĕренекенĕсем Анна Белкова, Елена Иванова уйрăмах ĕçчен пулчĕç. Вĕсене асăннă парти ячĕпе тав турĕç. «Тасалăх эрни» ятпа иртекен çамрăксен акцине малалла тăсса çамрăксем çывăх вăхăтрах Шăрттанти пĕтĕмĕшле пĕлӳ парakан тĕп шкул тата Огонекри клуб тавралăхĕнче тирпей-илем тăвас ĕçсене хутшăнма каласса татăлчĕç.

Т. ШАГАЕВА, Шăрттан ял тăрăхĕн çамрăксемпе ĕçлекен специалисчĕ.

ЦИФРĂСЕМПЕ ФАКТСЕМ

«Вăрнарти аш-какай комбиначĕ» АУОн продукцийĕ пирĕн республикăра мар, Мускавра та пысăк шанăç çĕнсе илнĕ. Нумаях пулмасть предприяти Раççейĕн Центробанкĕн апатлану комбиначĕпе ăна продукципе тивĕçтерсе тăрасси çинчен контракт тунă.

x x x

Сĕнтĕрвăрринчи Октябрьски ял тăрăхĕн хăйĕн ялав пур. Ăна РФ Президенчĕ çумĕнчи Геральдика канашĕ ырланă хыççăн вырăнти депутатсен Пухăвĕ пĕр шухăшлăн çирĕплетнĕ. Çĕнĕ ялавпа малтан Октябрьски ялĕн кунне уявланă чух паллаштарнă.

x x x

Çулталăк пуçланнăранпа республикăра автомобиль вăрланă 153 тĕслĕхе (2006 çулхи пĕрремĕш çур çулта – 224) регистрациленĕ. Уйрăмах «ВАЗсене» кăмăллаççĕ – пурĕ 38 автомобиль «уралланнă». Çавăн пекех «ВАЗ-2101-07» йышшисене те (30 машина) ытларах вăрласа каяççĕ. Асăннă тапхăрта çичĕ иномарка, вицĕ «уазик», икĕ «Волга», икĕ «Шевроле-Нива», икĕ «Ока», пĕр «Москвич» тата автокран йĕрсĕр çухалнă.

ЗДОРОВЬЕ

КОМПЬЮТЕР И ЗДОРОВЬЕ

Трудно себе представить современный мир без персональных компьютеров. Широкое внедрение компьютеров во все сферы человеческой деятельности вызвало волну сообщений об их влиянии на здоровье человека. Говорилось о различных функциональных расстройствах нервной системы, вплоть до эпилептических припадков. Отмечались сердечно-сосудистые нарушения, дерматиты кожи лица. Появлялись сообщения о нарушении течения беременности у пользователей компьютеров. Однако, в конечном счете, не удалось подтвердить связь описанных нарушений с работой за экраном компьютера.

При изучении влияния работы с дисплеем на организм оператора на первом месте стоит вопрос о воздействии электромагнитного излучения. Дисплеи, выполненные на электронно-лучевых трубках, являются потенциальным источником мягкого рентгеновского, ультрафиолетового, инфракрасного, видимого, радиочастотного, сверх- и низкочастотного электромагнитного излучений. Однако оказалось, что даже в самых плохих трубках интенсивность рентгеновского, СВЧ и светового излучении намного ниже уровней, могущих оказать какое-либо биологическое действие. Для различных типов компьютеров величины мягкого рентгеновского излучения даже на расстоянии 5-10 см от экрана не превышают установленных норм. Уровни ультрафиолетового и инфракрасного излучений ниже естественного фона или соответствуют ему и не могут оказывать вредного воздействия. На рабочих местах пользователей дисплеев имеют место низкоинтенсивные электромагнитные излучения, которые не превышают допустимых значений электрических и магнитных полей для диапазона частот 60 кГц - 300 МГц. Максимальный уровень напряженности электрического поля регистрируется у задней панели дисплея и несколько меньше - на расстоянии 10 см от экрана и корпуса дисплея.

При изучении влияния электромагнитного излучения на орган зрения оператора исследователи не обнаружили вредного воздействия этого излучения на глаза. Можно считать установленным, что основное влияние на оператора оказывает не электромагнитное излучение, а зрительно- напряженная работа с монитором.

Многолетний опыт медицинского наблюдения за пользователями компьютеров указывает на возникновение у операторов в процессе длительной непрерывной работы характерных зрительных жалоб и функциональных нарушений, объединенных терминами «астенопия», «компьютерный зрительный синдром» и зрительное утомление. По различным данным частота проявлений зрительного утомления у пользователей компьютеров колеблется от 10-40% (ежедневно) до 40-92% (по крайней мере, время от времени).

Но как же тогда быть с многочисленными статьями, в которых утверждается, что пользователи ПК жалуются на головную боль, быстронаступающую усталость, даже появление симптомов сердечно-сосудистых, нервных, желудочно-кишечных и прочих заболеваний? Оказывается, во всем виновато, как не парадоксально, зрение. Когда оно работает с большими перегрузками, то наступает общее переутомление организма, что равносильно стрессу. Отсюда и головные боли и ощущение усталости. Если стресс длительный, возникает момент, когда слабейшее звено в цепи рвется: у одних может обостриться язва, у других сбоит сердечно-сосудистая система, у третьих - нервная и т. д.

Кроме того, статичная поза во время работы, повторяющиеся движения и нерациональная организация рабочего места могут приводить к развитию общего утомления, возникновению расстройств скелетно-мышечной системы пользователя компьютером, которые сопровождаются многочисленными офтальмологическими симптомами При шейном остеохондрозе возникают головные боли, чувство выпирания глазного яблока, пульсирующие боли в глазах, затуманивание зрения, «летающие мушки» и радужные круги.

Вывод однозначен: чтобы сохранить здоровье, надо снижать нагрузку на зрение. Но сегодня она уже настолько велика, что традиционных мер - регулирование освещения в помещении, подбор оптимальной яркости и контрастности экрана и т. д. - недостаточно. Поэтому ученые советуют пользоваться компьютерными очками со специальными цветными фильтрами.

Также существуют специальные приемы самомассажа - комплексы снятия утомления глаз, предусматривающие воздействие на биологически активные точки, а также упражнения для повышения мышечного тонуса и снятия напряжения отдельных групп мышц.

С. ДУБАНОВА,
главный врач филиала ФГУЗ «Центр гигиены и эпидемиологии в ЧР - Чувашия в п. Вурнары».

КИШЕЧНЫЕ ИНФЕКЦИИ У ДЕТЕЙ

Малыш заболел внезапно: «подскочила» температура, появилась рвота, стул стал частым, жидким, обильным, пенистым, зеленоватым. В нем обнаружились вкрапления не переваренной пищи, слизь, иногда прожилки крови. Все основания предположить, что это кишечная инфекция, которой и осенние холода не преграда.

Из-за многократной рвоты и частого стула уже через 6-8 часов может наступить тяжелое угрожающее жизни обезвоживание организма.

А высокая температура, поднимающаяся иногда до 40-41 градуса, способна «привести» судороги.

Немедленно вызывайте врача и начинайте энергично действовать, не упуская ни минуты: в такой ситуации вы сами должны стать «неотложкой»! Сейчас не важно, что именно настигла малыша: дизентерия, сальмонеллез, ротовирусная или иная инфекция (известно более 40 возбудителей кишечных заболеваний) - все они поначалу проявляют себя очень схоже. До прихода врача следует лишить ребенка всякой пищи и проводить водно-чайную диету. Количество жидкости, получаемой ребенком, должно быть не менее обычного, обьема пищи за тот же промежуток времени. Примерно третью часть питья надо давать в виде солевых растворов (физиологический раствор, подсоленная вода с добавлением сахара или глюкозы, отвар из сухофруктов и др). Во избежание рвоты следует поить ребенка маленькими порциями (ложками).

ВОПРОС О МЕДИКАМЕНТОЗНОМ ЛЕЧЕНИИ РЕШАЕТ ТОЛЬКО ВРАЧ!

САМОЛЕЧЕНИЕ В ТАКИХ СЛУЧАЯХ НЕДОПУСТИМО И ЧРЕЗВЫЧАЙНО ОПАСНО!

Возбудители кишечных инфекций очень долго сохраняют жизнеспособность: в комнатной пыли - до 80 дней, в высохших испражнениях - месяцы даже годы, в сыром молоке до 11 дней.

КАК ПРОИСХОДИТ ЗАРАЖЕНИЕ КИШЕЧНЫМИ ИНФЕКЦИЯМИ? ЭТО ВАЖНО ЗНАТЬ ВСЕМ!

Больной или бактерионоситель выделяет с испражнениями во внешнюю среду большое количество возбудителя болезни, которые при не соблюдении правил гигиены могут инфицировать землю, воду, предметы в квартире, даже пищевые продукты. Микробы переносятся на большое расстояние мухами, тараканами и другими насекомыми. Дети не обладают еще достаточными гигиеническими навыками, часто поднимают с земли или пола предметы, игрушки, берут их в рот. Так возбудитель попадает в организм.

Некоторые микробы, вызывающие кишечные инфекции, могут попадать в кишечник ребенка при использовании в питании сырого молока или молочных продуктов, недостаточно обработанных или неправильно хранившихся мясных и рыбных блюд, сырых яиц.

Только зная источники заражения, пути передачи возбудителя, можно эффективно проводить профилактику кишечных инфекций.

МЕРЫ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ ЭТИХ ЗАБОЛЕВАНИЙ ОЧЕНЬ ПРОСТЫ!

1. Соблюдение правил личной гигиены: мытье рук перед едой, после туалета. Ребенка следует приучать к этому с первых лет жизни.

2. Достаточная термическая обработка и правильное хранение пищи (в закрытой посуде, не доступной для насекомых, в холодильнике и т. д.).

3. Тщательное мытье фруктов, ягод, овощей, использование для питья только кипяченой воды.

4. Еженедельная влажная уборка помещений, ежедневное мытье детских игрушек и предметов ухода за ребенком теплой водой с мылом.

5. Строгое соблюдение правил и режима хранения и сроков реализации скоропортящихся продуктов (мясо и мясопродукты, молоко и молочные продукты, рыба).

6. При приобретении скоропортящихся продуктов, пожалуйста, обратите внимание на целостность упаковки и даты конечной реализации продукта или дату изготовления продукта.

7. Больной ребенок должен быть изолирован от других детей для предупреждения распространения инфекции. Ему должна быть выделена отдельная посуда. Необходимо обеззараживать испражнения раствором дезинифицирующих средств (хлорамин, сульфохлорантин и другие современные дезинфицирующие средства согласно инструкции), белье кипятить, предметы ухода дезинфицировать. Мать, ухаживающая за ребенком, должна тщательно мыть руки.

ПОМНИТЕ! ПОЗДНЕЕ ОБРАЩЕНИЕ К ВРАЧУ И НЕСВОЕВРЕМЕННОЕ НАЧАТОЕ ЛЕЧЕНИЕ МАЛЕНЬКОГО РЕБЕНКА ОПАСНО ДЛЯ ЕГО ЖИЗНИ!

Т. РОМАНОВА,
пом. врача-эпидемиолога филиала ФГУЗ «Центр гигиены и эпидемиологии в ЧР в п.Вурнары».

ОБРАТНАЯ СВЯЗЬ

«ВАЖНЫЙ ВОПРОС» ОТВЕЧАЕТ НА ВАШИ ВОПРОСЫ

Более 4 лет региональная редакция «Радио России» (также «Радио «Маяк») выпускает передачу «ВАЖНЫЙ ВОПРОС». В Чувашии ее ведет депутат Чебоксарского городского собрания Евгений Слепов. За это время она приобрела большую аудиторию и пользуется значительной популярностью. Жители республики задают волнующие их вопросы на актуальные темы, такие как: вопросы приватизации; земельная собственность; вопросы семьи и брака; кредитование населения; вопросы льгот и пенсионного обеспечения и др.

Ни одно письмо не остается без ответа – для реализации этой задачи региональная редакция вовлекает лучших специалистов профилирующей тематики.

РГУ «Редакция Ибресинской райгазеты «За победу» со своей стороны, идя навстречу читателям, в дальнейшем планирует разместить на страницах газеты вопросы и ответы программы «Важный вопрос» с периодичностью не менее одного раза в неделю.

Уважаемые читатели, чтобы ваши вопросы попадали и в программу «Радио России» и в райгазету, необходимо их присылать по адресу газеты «За победу»: 429700, п. Ибреси, ул. Садовая, 6 с пометкой «Важный вопрос». Мы ваши вопросы отправим для подготовки необходимых ответов в региональную редакцию «Радио России». А передачу «Важный вопрос» слушайте по будним дням на «Радио России» и «Радио «Маяк».

ВОПРОС: «Какие льготы по квартплате установлены для ветеранов труда, участников войны и инвалидов 2 группы?»

ОТВЕТ: «Льготы по оплате жилья и коммунальных услуг в размере 50% устанавливаются:

- Ветеранам труда. Льготами также пользуются нетрудоспособные члены их семьи.
- Участникам Великой Отечественной войны и всем членам их семьи;
- Инвалидам всех групп».

ВОПРОС: «До какого возраста выплачиваются алименты ребёнку после развода родителей?»

ОТВЕТ: «Семейным кодексом Российской Федерации установлена обязанность родителей содержать своих несовершеннолетних детей. Эта обязанность прекращается при достижении ребёнком 18-летнего возраста».

ВОПРОС: «Мы с мужем подарили свою квартиру дочери. Должна ли она платить за неё налог?»

ОТВЕТ: «Все граждане обязаны платить установленные законом налоги и сборы. Ваша дочь имеет в собственности квартиру, следовательно, она обязана платить налог на имущество физических лиц».

ВОПРОС: «Я проживаю в неприватизированной квартире, могу ли я требовать замены старых труб на новые?»

ОТВЕТ: «Замена труб являются капитальным ремонтом. Обязанность по проведению такого ремонта в жилом помещении, предоставленном по договору социального найма, лежит на наймодателе. Если капремонт не проводится в установленном порядке, то вы вправе потребовать уменьшения платы за пользование жилым помещением, либо возмещения своих расходов на устранение недостатков жилого помещения».

ВОПРОС: «Кому может быть присвоено звание «Ветеран Труда»?»

ОТВЕТ: «Звание «Ветеран труда» присваивается гражданам, награжденным орденами или медалями, либо удостоенным почетных званий СССР или Российской Федерации, либо награжденным ведомственными знаками отличия в труде и имеющим трудовой стаж, необходимый для назначения пенсии по старости или за выслугу лет;

А так же лицам, начавшим трудовую деятельность в несовершеннолетнем возрасте в период Великой Отечественной войны и имеющим трудовой стаж не менее 40 лет для мужчин и 35 лет для женщин.

ВОПРОС: «Может ли быть произведён перерасчёт за пользование коммунальными услугами, если квартиросъёмщик, потребитель не проживал в жилом помещении определённое время?»

ОТВЕТ: «Согласно пункту 54 Постановления Правительства РФ от 23 мая 2006 года №307 «О порядке предоставления коммунальных услуг гражданам» при временном отсутствии потребителя в жилом помещении более 5 полных календарных дней подряд осуществляется перерасчёт платы за холодное и горячее водоснабжение, канализацию, электро- и газоснабжение. Перерасчёт производится при наличии документов, подтверждающих, что потребитель не проживал в жилом помещении более 5 суток».

ВОПРОС: «Возможна ли оплата коммунальных услуг каждым из бывших супругов и что изменится в этой ситуации после приватизации квартиры?»

ОТВЕТ: «Для того чтобы каждый из жильцов оплачивал коммунальные услуги отдельно за себя, необходимо разделить лицевой счёт. Действующий Жилищный кодекс РФ не предусматривает такой возможности. С приватизацией комнаты ничего не изменится. Если вы оплачиваете коммунальные услуги в полном объёме, то в будущем можете взыскать с неплательщиков их долги через суд».

ВОПРОС: «Могут ли мои братья и сестра требовать раздела отцовского хозяйства, которое в своё время было переведено на меня и мною зарегистрировано?»

ОТВЕТ: «Если ваш отец подарил вам своё имущество, и эта сделка была зарегистрирована в установленном порядке, то ваши братья и сестра не вправе требовать раздела переданного вам в дар имущества».

ВОПРОС: «Скажите, как мне снять деньги со сберкнижки мужа после его смерти?»

ОТВЕТ: «Примите наши самые глубокие соболезнования в связи с кончиной Вашего супруга. Для того, чтобы получить компенсацию по банковскому вкладу, вам необходимо обратиться в отделение Сберегательного банка, взяв с собой сберкнижку вашего супруга».

ВОПРОС: «Обязана ли я платить налог на землю, дом, за газ, свет, если не являюсь владелицей наследственного жилья?»

ОТВЕТ: «Плательщиками налогов на имущество физических лиц признаются физические лица – собственники имущества, признаваемого объектом налогообложения. Право собственности на недвижимое имущество возникает с момента государственной регистрации. Поскольку вы утверждаете, что не оформили наследство, т. е. не зарегистрировали своё право собственности на дом, то обязанности платить налог на имущество у Вас возникнуть не может».

ВОПРОС: «Мы с женой имеем приватизированную квартиру и дом. Хотим оставить дочерям наследство. Как нам поступить? Составить завещание или же какой-то другой документ?»

ОТВЕТ: «Завещание отличается от других сделок тем, что завещанное имущество переходит к наследникам только после смерти наследодателя. В нём можно указать одного или нескольких наследников и причитающиеся им доли в наследстве.

Если оформлять договор дарения, то имущество перейдёт к новому собственнику сразу же после регистрации сделки.

Для того чтобы завещать дом или квартиру, не требуется оформлять какие-либо документы, кроме завещания».

ВОПРОС: «Может ли мой отец считаться репрессированным, если его освободили по амнистии после смерти Сталина?»

ОТВЕТ: «Согласно ст. 3 Закона РФ от 18 октября 1991 года за № 1761 «О реабилитации жертв политических репрессий» реабилитации подлежат лица, которые по политическим мотивам были осуждены за государственные и иные преступления, подвергнуты уголовным репрессиям по решениям органов ВЧК, ОГПУ, НКВД, МГБ, МВД, прокуратуры и их коллегий, комиссий, «особых совещаний», «двоек», «троек» и иных органов, осуществлявших судебные функции. Чтобы вашего отца признали жертвой политических репрессий, вам необходимо подать заявление в прокуратуру по месту жительства вашего отца. Заявление о реабилитации будет рассмотрено в трёхмесячный срок».

(Оконч. в следующем номере).

ВЫ ХОТЕЛИ ЗНАТЬ

ПЕРВАЯ ПОМОЩЬ

- При укусе змеи - как можно скорее отсосать яд из ранки, сплевывая. Это не опасно. Нельзя накладывать жгут, прижигать и разрезать место укуса. Запрещается прием спиртного. Укушенному нужно дать обильное питье воды, быстрее доставить в больницу.

- При пищевых отравлениях - промыть желудок, выпить 1,5-2 л. воды с содой, вызвать рвоту. Принять антибиотики, активированный уголь.

- При поражении молнией - делать искусственное дыхание (иногда несколько часов).

- При обмороке, солнечном и тепловом ударе - положить пострадавшего в тень, приподнять ноги, расстегнуть одежду, смочить голову холодной водой, напоить.

- У утонувшего очистить рот, положить пострадавшего на свое колено головой вниз и, надавливая на спину и грудь, освободить желудок и легкие от воды, сделать искусственное дыхание.

- При обморожениях - отвести в тепло, дать горячий чай. При 1-й степени обморожения растирать чистыми руками или варежкой, но не снегом. При общем замерзании - доставить пострадавшего в тепло, приступить к оживлению.

- При ушибе головы, грудной клетки придать полусидячее положение пострадавшему, приложить холод, на грудь наложить тугую повязку.

- При ушибе живота придать пострадавшему горизонтальное положение с согнутыми ногами, не давать пищи и жидкости.

- При вывихе не пытаться вправить сустав. При помощи ветвей, палок наложить фиксирующую повязку, холод, дать обезболивающее.

- При переломах - с помощью шин из подручных материалов создать неподвижность костей в области перелома, дать обезболивающее, немного спирта или водки. Запрещается пытаться вправить обломки костей.

- При растяжении или порыве связок - приложить холодный компресс, туго забинтовать.

- При ранениях - тщательно обработать рану йодом (спиртом, бензином), остановить кровотечение, наложить повязку, срочно доставить раненого в больницу.

- При ушибах конечностей наложить давящую повязку, на область ушиба холод (примочку, лед, снег).

КАК ИЗБЕЖАТЬ УКУСА СОБАКИ?

Важно уметь определять социальный статус собаки.

Если это дворняга, остановись и сделай вид, что поднимаешь что-то с земли. Псина решит, что сейчас в нее полетит нечто тяжелое, и бросится прочь. Зато собака, прошедшая курс задержания нарушителей, может вцепиться в руку. Не веди себя агрессивно с хозяином собаки и как можно меньше жестикулируй. Даже застенчивая болонка может порвать тебе штанину.

- Ни в коем случае не пробуй убежать от агрессивной собаки. Не поворачивайся к ней спиной - это может ее спровоцировать на бросок. Лучше остановись и посмотри куда угодно, только не ей в глаза - это собаки воспринимают крайне враждебно. Также желательно не сюсюкать и не улыбаться.

- Собаки не любят велосипедистов. Если ты вдруг увидишь одного из них, удирающего от истошно лающей своры, вряд ли сможешь ему помочь.

- Встретив свирепого пса, любыми способами дави в себе страх. Собаки чувствуют адреналин, и он их вдохновляет на подвиги.

- Подстригая когти любимому псу, ты тоже рискуешь. Поэтому прежде чем достать когтерезку, замотай ему пасть бинтом.

ЗАПАХ ЖЕНЩИНЫ

Многие мужчины и женщины, если им завязать глаза, способны определить по запаху, какая именно одежда принадлежит их сексуальному партнеру. Женщины приблизительно в тысячу раз чувствительнее к запахам, чем мужчины. В основном они реагируют на мускусоподобные ароматы, которые и служат основой для большей части дорогой парфюмерии.

Примерно 10 процентов мужчин имеют в своем поте особые феромоны, которые и делают их особо привлекательными для женщин. Когда у женщины удаляют яичники, она утрачивает свою чувствительность к сексуальным ароматам.

Копулин - феромон, который содержится во влаге вагины - является тем запахом, на который мужчины реагируют как на призыв «подойти поближе». Один американский ученый предположил, что особенно интенсивно этот феромон выделяется блондинками и рыжими. Слепой пианист Джордж Ширинг был настолько чувствителен к запахам, что мог сказать о том, насколько привлекательной является женщина, которая только что вошла в комнату.

КАК ВЫБРАТЬ ЦВЕТЫ

Издавна сложилось, что, каждый цветок кроме красоты несет еще и определенный смысл. Вот некоторые:

роза розовая - совершенное счастье;
роза красная - я люблю тебя;
роза белая - невинность, чистота;
тюльпан красный - верь мне, объяснение в любви;
тюльпан желтый - твоя улыбка - солнечный цвет;
гвоздика - очарование, женская любовь;
ирис - вера, надежда, мудрость;
хризантема - ты прекрасный друг.

Покупая цветы, запомните несколько правил.

- Не покупайте готовые букеты и корзинки, туда продавцы стараются напихать некондицию. Пусть продавец приготовит букет на ваших глазах.

- Никогда не берите розы, хризантемы, гвоздики неестественного синего, зеленого, ярко-оранжевого цветов. Скорее всего - это несвежие цветы, которые ставят в специальные красители.

- Тюльпаны, нарциссы, гиацинты нужно ставить в очень холодную воду, а ирисы даже в воду со льдом, тогда они простоят дольше.

- Розы продавцы держат в специальном растворе, поэтому они выглядят как свежие, но в воде они тут же вянут.

- Хотя импортные цветы более красивые, зато свои более свежие.

ЧТО ПРОИСХОДИТ ПРИ СТОЛКНОВЕНИИ

Вот что происходит, если водитель на скорости 80 км/ч врезается в неподвижное препятствие:

- Через 0,026 секунды после удара вдавливается бампер с силой в 30 раз больше веса автомобиля, пассажиры (не пристегнутые) движутся ему на встречу со скоростью 80 км/ч.

- Спустя 0,039 секунды водитель стремительно движется вперед на 15 см. и спустя 0,044 секунды грудной клеткой ломает руль.

- Спустя 0,05 секунды скорость автомобиля падает настолько, что на всех пассажиров действует сила тяжести в 80 раз выше их собственного веса.

- Спустя 0,068 секунды водитель с силой 9 т. ударяется в приборный щиток.

- Спустя 0,092 секунды водитель и сидящий рядом пассажир врезаются головами в лобовое стекло и получают смертельное повреждение черепа.

- Спустя 0,1 секунды водитель отбрасывается назад; он уже мертв.

- Спустя 0,110 секунды автомобиль начинает слегка откатываться назад.

- Спустя 0,113 секунды сидящий за водителем пассажир (если он не пристегнут), находясь с ним на одной линии, наносит ему новый удар и сам получает смертельные повреждения.

- Спустя 0,150 секунды наступает полная тишина, осколки стекла и железа - на земле, место аварии окутывает облако пыли.

ЗА БЕЗОПАСНОСТЬ ДВИЖЕНИЯ

ДЕПУТАТЫ ОБЪЯВИЛИ ВОЙНУ НАРУШИТЕЛЯМ

В начале июля во втором чтении Госдума одобрила поправки в Кодекс об административных правонарушениях (КоАП), ужесточающие ответственность за нарушения ПДД.

Депутаты увеличили по сравнению с первым чтением с 2,5 до 5 тысяч рублей штраф за управление машиной человеком, лишенным водительских прав (сейчас 1-1,5 тысячи). За это же возможен арест до 15 суток. За езду без прав и передачу управления машиной человеку без таковых штраф с 0,7-1 тысячи вырос до 2,5 тысяч рублей.

Решено под состоянием опьянения понимать наличие абсолютного этилового спирта в концентрации 0,3 и более грамма на литр крови или 0,15 миллиграмма и более на литр выдыхаемого воздуха. Это примерно бокал вина. Кто лишен прав и повторно попался в нетрезвом виде за рулем — штраф 5 тысяч или арест на 15 суток, при этом срок лишения прав увеличивается с двух до трех лет.

Планируется, что «ужесточения» вступят в силу с января 2008 года. А те пункты, которые «упростят положение автовладельцев», должны начать действовать сразу после опубликования поправок. Например, не надо будет предоставлять в ГИБДД квитанцию об уплате штрафа. А при общении с инспектором, если водитель признал нарушение, можно обойтись без составления протокола. Вместо него выдается лишь квитанция с платежными реквизитами.

Минимальный размер штрафа составит 100 рублей, а не 300, как планировалось в первой редакции. Эвакуация неправильно припаркованных машин и первые сутки нахождения их на штрафстоянке будут бесплатными.

Разговор по мобильному без устройства «hands free» обойдется в 300, непристегнутый ремень — в 500, проезд на красный свет - в 700, движение по тротуару, велодорожке, обочине в 2000 рублей. Интересное нововведение — штраф за выбрасывание мусора в придорожной полосе составит для физических лиц 1-1,5 тысячи, для должностных - от 3 до 5 тысяч, для юридических - от 50 до 80 тысяч рублей.

Изменяются «процедурные» моменты. Водителя обяжут сдавать водительское удостоверение в течение трех дней после лишения прав. Кроме того, признают пьяным при обнаружении в крови любого количества наркотических или психотропных веществ.

ПОД ПАТРОНАТОМ ПАТРИАРХА

В этом году Россия отмечает 600-летие со дня блаженного успения преподобного Саввы Сторожевского, Звенигородского и всея России чудотворца, основателя одной из главных святынь Московской земли — Саввино-Сторожевского монастыря.

В связи с этим с благословения Патриарха Московского и всея Руси Алексия II организован Всероссийский детский творческий конкурс «Святые заступники Руси». Он проводится с июня по октябрь 2007 года по двум номинациям: «Изобразительное искусство» и «Литературное творчество». Тематикой для работ могут послужить исторические события, связанные с именем преподобного Саввы, яркие моменты его жизни, посмертные чудеса. В конкурсе могут принять участие детские и молодежные творческие студии, центры, школы, православные гимназии, высшие и средние учебные заведения, а также граждане России до 16 лет. Работы необходимо направить до 1 октября.

По итогам конкурса будет издан альбом из лучших работ. Лауреаты приедут в Москву, посетят Саввино-Сторожевский монастырь, главные достопримечательности столицы. Заключительный концерт, выставка и награждение победителей Святейшим Патриархом пройдут в Зале Соборов Храма Христа Спасителя в конце года.

Дополнительная информация на сайте: www.detisavve.ru. Адрес: 125009, г. Москва, ул. Тверская, 6/1, стр. 6, Саввинское подворье.

ПОСЕЛКУ ЖИТЬ И ЧИСТЫМ БЫТЬ

Засучим-ка рукава, березовские жители!

Вдоль дорог бурьян-трава, вырвать не хотите ли?

Мусор, грязь и там, и тут – кадры негативные.

Безнаказанно растут свалки эксклюзивные.

В общем, истина проста в свете экологии:

Мир спасает чистота!

А не демагогия!

Под таким призывом работники Березовского ЦСДК Константинова Л. Ю., Игнатьева И. А. и специалист по делам молодежи Степанова Т. Н., организовали и провели 26 июля на территории п. Березовка единый санитарный день. Девиз дня: «Поселку жить и чистым быть!»

Жители поселка приняли активное участие в «среднике». Они разделились на бригады и прочесывали (убрать весь мусор!) свою территорию. Чья куча больше – там и победа. В ходе работы деятельная молодежь объявила необыкновенный конкурс «Самая неожиданная и оригинальная находка». Победителем конкурса оказался... корпус от холодильника, который валялся вне дела на улице Молодежная. Теперь он гордо служит ящиком для мусора: и дешево, и удобно. Вывоз мусора организовал водитель Романов В. И.

В этот день березовские господа спасали жизнь с названием «среда».

Л. КОНСТАНТИНОВА.

ВСТРЕЧА

Лето и Осень.

– Ну, что ж, довольно, погуляло и хватит. Уходи.

– Погоди, ничего еще не нагуляло. Когда успеть? Июнь – еще не лето, июль – уже не лето. Ведь на мне и сенокос, и второй укос, плоды еще не все созрели. Вот в том огороде томаты опоздали, а ты придешь – они уже завяли.

– А на мне, ты думаешь всего уж мало? Не первый год видать мне по колено слякоть и чистое небо, листьев золото и мухомор – погано. С тобой я попрощаюсь, мне назначено зиму повстречать. Торопись, цыплят по осени считают.

– Погоди, я уж много не прошу, дожди свои хоть убери (для себя прибереги). Каждый день дожди-дожди, надоели всем они. Что мне скажет человек? Не хочу я быть виной, что будет стол зимой пустой. Госпожа – Осень, нучуть-чуть, время дай. Быть может, вовремя успею.

– А время? Кто его дает? Оно в дефиците, ведь, знаешь. Да будут еще дни на летние похожие. И не отличим, Лето или Осень. Господь милостив, не горюй уж так, я рядом...

Зачем мне быть свидетелем свидания чужого? И петух уже давно поет, он точно время знает наизусть. И млечный путь зовет в свой путь. И опять, кто-то улетит, а кто-то остается.

И ты, земная жизнь, продлись для всех подольше.

Р. ЕВГРАФОВА.

Производствăра пулнă инкек. Вăл – паянхи аграри тытăмĕнчи предприятисенче халĕ тăтăшах тĕл пулакан тĕслĕх. Çынсене ĕçпе тивĕçтерекенсемшĕн, тĕп специалистсемшĕн инкек тӳснисемшĕн /телее, вĕсем сывă юлнă пулсассăн/ çакă витĕмлĕ пулса тăма тивĕç. Шел, хальлĕхе çавăн пек «тӳнтерле» пулăмсенчен ниепле те хăтăлса пĕтеймесптпĕр-ха эпир.

ПАЯНХИ КУН ТЕМИПЕ

УПРАСЧĔ МЕХАНИЗАТОРСЕНЕ

Уй-хирте ĕçлекен механизаторсем йывăр суранланнин (çынсем е вилеççĕ, е инвалида тухаççĕ) калăпăшĕ пĕчĕк маррине патшалăх статистикин кăтартăвĕсем те лайăх çирĕплетеççĕ. Пирĕн çĕршывра хăрушсăрлăх йĕркисене пăхăнассине тĕпе хуманнисем çулсерен 1500 çынран кая мар вилеççĕ. Çав çынсем – ял хуçалăхĕнче питех те кирлĕ вăйпитти çынсем. Вилнĕ çынсен тулли списокĕпе паллашсан, мĕн курăнать? Вĕсем, пурăнас пулсан, 4-5 яллă районти кадрсене улăштарнă пулĕччĕç.

Вăл е ку инкекпе çыхăннă тĕслĕхсемпе пулăмсем çинчен паян хаçат-журналта тăтăшах çыраççĕ, вĕсем пирки телекуравсенче каласа параççĕ, вĕсене семинарсемпе курссенче, канашлусенче, ял хуçалăх вĕренӳ заведенийĕсенче тишкереççĕ.

Пирĕн шутпа, хăрушă инкекпе çыхăннă ĕç-пулăма, лару-тăрăва яваплă çынсен, профсоюз комитечĕсен тĕпĕ-йĕрĕпе сӳтсе явса, тивĕçлĕ мерăсем йышăнни кирлĕ. Аварисĕр ĕçлеме вĕренсе çитнĕ предприятисемпе организацисенче шăпах çапла тума тăрăшаççĕ те. Раççей Федерацийĕн кашни субъектĕн-чех, яллă чылай районсенче çакăн пек опыт пухнă хуçалăхсем пур.

Анчах та ял хуçалăхĕнче ĕçлекен çынсем çултан çул тенĕ пекех пĕрешкел инкек-синкеке лексе сусăрланаççĕ. Вĕсене çакăн пек ушкăнсене кĕртме пулать. Чи малтанах çул çӳремелли хăрушсăрлăх йĕркисене пăсни, пушатнă-тиенĕ вăхăтра транспорт хатĕрĕсемпе çынсем çине кĕрсе кайни, электрохатĕрсем юсавсăррипе ток çапни, станоксемпе ĕçленĕ чухне вĕсен çаврăнакан пайĕсене, транспортерсене хӳтлĕх япалисемпе хупламанни...

Паллах, кунта эпир çынсем вилнин е амансасусăрланнин пур сăлтавĕсене те илсе кăтартаймăпăр, çавăн пек тăвас тĕллев те çук пирĕн. Анчах та хамăрăн тăрăхра çӳлерех илсе кăтартнă тĕслĕхсем ытларах тĕл пулни шăпах вĕсем çине тимлĕх уйăрма кирли çинчен астутарать.

Раççей Федерацийĕн Ĕç Кодексĕнче производствăра сусăрланассипе çыхăннă ыйтусене, çак ĕçе пурнăçлас тĕлĕшпе туса ирттерекен профилактика пĕлтерĕшне уçăмлăн палăртнă. Кунпа пĕрлех ĕçлекен çынна хăрушсăрлăх йĕркипе камсен тивĕçтерсе тăмалли те паллă çав документран.

Юлашки çулсенче аграри тытăмĕнче вăй хуракансем производствăра аманса сывлăхсăр тăрса юласси чи малтанах хӳтĕленмелли кирлĕ хатĕрсемпе япаласем çителĕксĕр е вĕсем япăх пахалăхлă пулнипе çыхăннă. Хĕрӳ тапхăрта вара çав сăлтавсене пула механизаторсем, сварщиксем, аккумуляторщиксем, юсав ĕçне хутшăнакан ытти рабочисем аманасси ытти чухнехинчен 20 процента яхăнах ӳсет.

Акă Волгоград облаçĕнче отрасльти профсоюз обкомĕ Патшалăхăн Ĕç инспекцийĕпе тата ял хуçалăх управленийĕсен органĕсемпе пĕрле ял хуçалăхĕнче ĕçлекенсене хӳтĕлев хатĕрĕсемпе мĕнлерех тивĕçтернине тĕрĕсленĕ. Кичем ӳкерчĕк тухса тăнă çакăн хыççăн. Ялти кашни çын пуçне ку енĕпе уйăракан укçа пĕтĕмпе те... 6 тенкĕпе кăна танлашнă. Мĕн илетĕн унпа? Алса та унран хаклăрах тăрать. Чылай предприятисенче вара çавăн пек хатĕрсем туянса парасси çинчен мансах кайнă. Кун пек тĕслĕх кашни утăмрах, хамăр районти лару-тăру та чаплă мар. Чăн та, пус çумне пус хушса пырса аран-аран ăна-кăна туянма хал çитерекен хуçалăхсен ăçта кайса кĕмелле, камăн куçĕнчен пăхмалла? Инкек куçа пăхса килмест. Вăл пулчĕ тĕк, айăплисенчен пурĕпĕрех çивĕч ыйтаççĕ, кунта тӳрре тухма тесе сăлтав шырани кăлăхах...

Лару-тăру йывăр пулсассăн та, ĕçлекен çын сывлăхĕшĕн куллен-кун тăрăшасси çинчен самантлăха та манмалла мар. Хӳтĕленмелли хатĕрсем илсе тăккаланă укçа-тенкĕ çăмăллăнах саплашăнĕ.

Вырма вăхăчĕ çитрĕ. Çак тапхăрта уй-хирте, выльăх апачĕ хатĕрленĕ çĕрте ĕçлекенсен уйрăмах тимлĕ пуласчĕ. Сыхăлăхпа асăрханулăх пирки манас марччĕ.

Çын сывлăхĕ – нимĕнле хакпа та виçме çук пуянлăх. Тĕрлĕ шайри влаç тытăмĕнче, право органĕсенче, профсоюз комитечĕсенче, правленисенче ĕçлекенсен çак ыйтăва кун йĕркинчех тытасчĕ. Тимсĕрлĕхпе хуçасăрлăха çул памалла мар.

В. ГАВРИЛОВ,
патшалăхăн асăрхав инспекцийĕн пирĕн районти тĕп инспекторĕ.

«ТРАКТОР» УЙĂХЛĂХ-ОПЕРАЦИ ПЫРАТЬ

Пĕлтĕрхи çурла уйăхĕн 1-31-мĕшĕ хушшинчи тапхăрта районта «Трактор» уйăхлăх-операци ирттернĕччĕ. Çав тапхăрта пĕтĕмпе 254 тракторпа хăй тĕллĕн çӳрекен ытти машинăсене, вĕсенчен кăкарнă прицепсене тĕрĕсленĕ. Тĕрĕслевсем вăхăтĕнче çавăн пек техникăран 5-шĕ регистраци йĕркине пăснине, 10-шĕ патшалăхăн техника тĕрĕслевĕнче пулманнине, иккĕшне тракторист-машинистăн удостоверенисĕр çынсем тытса пынине, 5-шĕ регистраци паллисĕрех, 20-ĕшне юсавсăрах çула тухнине палăртнă.

Мĕнпур çитменлĕхсем тăрăх районти предприятисемпе организацисен ертӳçисене 5 предписани çырса панă, администраци енчен 11 ертӳçĕне 2000 тенкĕлĕх штрафланă тата 10 тракторăн регистраци поллисене илнĕ.

Çапла вара, пĕлтĕр ирттернĕ «Трактор» уйăхлăхра тракторсемпе хăйсем тĕллĕн çӳрекен ытти машинăсен хуçисем хушшинче туса ирттернĕ ĕçсем техникăпа усă курассине, çул çӳремелли йĕркесене пăхăнассине палăрмаллах лайăхлатма май панă.

Анчах та уйăхлăх пынă вăхăтра тупса палăртнă çитменлĕхсем районта ку ĕçре çав-çавах пысăк çитменлĕхсемпе кăлтăксем вырăн тупнине çирĕплетеççĕ.

Çавна шута илсе, хăй тĕллĕн çӳрекен машинăсене, ытти техникăна тĕрĕслесе тăракан Патшалăх инспекцийĕпе Шалти ĕçсен министерствин çул-йĕр хăрушсăрлăхĕн патшалăх инспекцийĕн управленийĕ 2007 çулхи çурла уйăхĕн 1-31-мĕш кунĕсенче «Трактор» уйăхлăх-операци ирттерме йышăнчĕç. Çак мероприятие йĕркелесе, хатĕрленсе ирттерме ĕç ушкăнĕ туса хунă, ăна ертсе пыма ЧР Патшалăх асăрхав инспекцийĕн пуçлăхĕн çумне – тĕп инженер-инспекторне С. Г. Мякинина çирĕплетнĕ.

В. ГАВРИЛОВ,
патшалăх асăрхав инспекцийĕн пирĕн районти пуçлăхĕ.

ЭКОНОМИКА

КĂТАРТУСЕНЕ ПĔТĔМЛЕТНĔ

Районти пысăк тата вăтам предприятисем кăçалхи пĕрремĕш çур çулта социаллă пурнăçпа экономика аталанăвĕнче тунă кăтартăвĕсене пĕтĕмлетнĕ.

Хăйсем туса кăларнă таварсене тиесе ăсатмалли тата ытти енĕпе тунă ĕçсен пĕтĕмĕшле калăпăшĕ 63500 пин тенкĕпе танлашнă.

Усă куракан кашни 100 гектар çĕр пуçне ял хуçалăх продукчĕсем (кунта хуçалăхсемпе пĕрлех халăхăнне те шута илнĕ) илесси 44462 пин тенке çитнĕ е, иртнĕ çулхи çак тапхăртипе танлаштарсан, 108,3 процент пулнă.

Аш-какай туса илесси 116,2 процентпа, сĕт туса илесси 117,9 процентпа танлашнă.

Çак тапхăрта кашни ĕнерен вăтам шутпа 1872 килограмм сĕт сунă. Ӳсĕм иртни çулхин 115 проценчĕ чухлĕ.

Халăха 36,9 миллион тенкĕлĕх тӳлевлĕ пулăшу панă.

Халăха тӳлевлĕ пулăшу парассин пĕтĕмĕшле калăпăшĕн индексĕ, иртнĕ çулхи çак тапхăртипе танлаштарсан, 105,5 процент пулнă.

Ваккăн сутмалли таварçаврăнăш калăпăшне 210,2 миллион тенке çитернĕ.

Çак калăпăшăн индексĕ пĕлтĕрхи çак тапхăртинчен 129,3 процент ӳснĕ.

Списока кĕртнĕ ĕçлекенсен йышĕ – 4800 çын, вăтам ĕç укçи – 4448,8 тенкĕ.

2007 çулхи утă уйăхĕн 1-мĕшĕ тĕлне ĕççĕрлĕх шайĕ 1,33 процент пулнă.

Пурăнмалли çурт-йĕрсене ĕçе кĕртнин калăпăшĕ – 8480 тăваткал метр, ӳсĕм хăвăртлăхĕ – 115,4 процент.

Район администрацийĕн экономикăпа пурлăх управленийĕн пайĕ.

КООПЕРАТИВĂН МАЛТАНХИ УТĂМĔСЕМ

Ял хуçалăх продукчĕсене вырнаçтарма пулăшакан «Шăрттан» потребкооперацире кашни кунах халăхран 1 тоннăна яхăн сĕт пуçтараççĕ тата ăна Канашри сыр тăвакан комбината ăсатса тăраççĕ. Виктор Ефремов водитель ирпе тата каçпа сĕт пуçтарма тухать. Кооператив сĕте сивĕтмелли оборудовани туяннă, вăл пулăшнипе продукцие сивĕтсе кăна сутаççĕ.

Кăçал «АПК аталанăвĕ» проектпа 2 трактор туяннă, халĕ вĕсем кĕр тыррисем акма çĕр хатĕрлеççĕ. Владимир Петровпа Николай Петров трактористсем ку ĕçре тăрăшуллă.

Кооперативра çĕр улми йăранĕсене çыраççĕ тата лаптăка çум курăкран гербицидсемпе, колорадо нăррисенчен ядохимикатсемпе имçамлаççĕ.

Н. ЕФРЕМОВА,
Шăрттан ял тăрăхĕн пуçлăхĕ.

Д. ДИМИТРИЕВ фотоэтючĕ.

КРИМИНАЛ

ÇАРАТАÇÇĔ, ТУСТАРАÇÇĔ

Кăçалхи утă уйăхĕн 22-мĕшĕнче çурçĕр çитеспе Вăтаелĕнче пурăнакан Борис Моисеевич Петровăн автомашинине çăмăллăнах уçса кĕрсе, паллă мар çын унăн «Нокиа-1110» маркăллă мобильникне тата 1200 тенкĕ укçине вăрласа кайнă.

х х х

Йĕпреç поселокĕнче пурăнакан Альбина Петровна Матросова та вăрăсен măшкăлне тӳснĕ. Унăн хваттерне уçă юраттарса кĕнĕ, сăрă шкафран 9 пин тенкĕ укçа тата 2 ылтăн çĕрĕ вăрласа тухнă.

х х х

Йĕпреç поселокĕнчи Дамир Рамилович Низеев та, хăйĕн хваттерне уçă юраттарса кĕрсе килтен 9 пин тенкĕ укçа, 2 ылтăн çĕрĕпе 2 ылтăн хăлха çакки çухални çинчен милицие пĕлтернĕ.

х х х

«Ибресинская» агрофирмăн Шăрттанти складĕнчен паллă мар çын питĕрнĕ çăрана çĕмĕрсе, тырă вăрласа кайнă.

Халĕ тивĕçлĕ органсем вăрăсене тупса палăртас тĕлĕшпе ĕçлеççĕ.

Шалти ĕçсен районти пайĕн штабĕ.

НУЖНА ПОДДЕРЖКА НА БЛАГОРОДНОЕ ДЕЛО

Министерством здравоохранения и социального развития ЧР принято решение о выделении Ибресинскому району врача специалиста-патологоанатома и финансовых средств на специализированное оборудование для открытия в Ибресинском районе морга. В настоящее время жители Ибресинского района вынуждены производить вскрытие трупов в Вурнарской ЦРБ в количестве до 400 в год, что доставляет большие неудобства и затраты предприятиям и населению района. В связи со сложившейся ситуацией и недостатком бюджетных средств, Советом работодателей Ибресинского района от 18 июня 2007 года принято решение по открытию целевого счета для сбора финансовых средств на ремонт морга Ибресинской ЦРБ и перечислению в размере однодневного заработка с каждого работника предприятий, организаций, учреждений всех форм собственности, но не менее 150 рублей на каждого работника; предприятия, работающие по исполнению муниципальных заказов – не менее 200 рублей на каждого работника; индивидуальные предприниматели – не менее 500 рублей.

Сметная стоимость проведения ремонта бывшего здания морга составляет более 500 тыс. рублей.

РЕКВИЗИТЫ ДЛЯ ПЕРЕЧИСЛЕНИЯ:
р/с 40101810900000010005
Банк получателя : ГРКЦ НБ Чувашской Республики Банка России г. Чебоксар
БИК 049706001
Получатель: УФК по ЧР (администрация Ибресинского района ЧР)
ИНН 2105002182
КПП 210501001
ОКАТО 97213000000
Код дохода 90311705050050000180

Прочие неналоговые доходы бюджетов муниципальных районов (добровольные пожертвования на ремонт морга).

Надеемся на взаимопонимание и финансовую поддержку благородного дела.

ÇАМРĂКСЕН ПУЛТАРУЛĂХĔ

САНСĂР ПУРНĂÇ ÇУК

Шăпăр-шăпăр çумăр çăвать, каччăн кусĕнчен куççуль юхать. Çумăр та ăна хăратаймĕ халĕ, тăвăл та вырăнтан хускатаймĕ. Куççуль витĕр çамрăк хĕрĕн сăн ӳкерчĕкĕ çине пăхса тăрать. Паянхи пек астăвать вăл иртнĕ çулсене. Вĕсенчен телейли çук пек туйăнатчĕ икĕ çамрăк чĕрешĕн ун чухне. Хура кушак хăçан касса кайрĕ-ха вĕсен çулĕ урлă?! Мĕншĕн халĕ Миша Таньăна ыталас вырăнне унăн вил тăприйĕ умĕнче тăрать? Мĕншĕн унăн аллинче çĕрĕ мар, мăшăр çеçке? Мишăн пуçĕнче темĕнле ыйту та çаврăнать, анчах вĕсем çине хурав параканĕ çук. Кăшкăрса макăрсан та текех Таньăна тавăраяс çук ĕнтĕ.

Мишăпа Таня пĕр-пĕрне килĕштерме пуçланăранпа 5 çул та иртрĕ. Таня ун чухне 11-мĕш класс пĕтернĕччĕ. Миша тин çеç салтакран килнĕччĕ. Вĕсем кашни кун тенĕ пекех тĕл пулатчĕç. Ытти çынсем те вĕсем çине ăмсанса пăхатчĕç. Тен, çавăнпа куç «ӳкрĕ» те пулĕ.

Таня шкул хыççăн Шупашкара çул тытрĕ, университета та çăмăллăнах вĕренме кĕчĕ. Кунта вара хĕр çĕнĕ çынсемпе çывăхланса кайрĕ. Миша çинчен пачах шутлама пăрахрĕ. Яла та сахалтарах килме тытăнчĕ. Пĕррехинче пĕр каччăпа паллашрĕ. Ваня ăна часчасах ресторана, кинона илсе çӳретчĕ. Хаклă йышши парнесем кӳреччĕ. Чи кирли уншăн юратупа чыс мар, укçа пулса тăчĕ. 3-мĕш курсра Таня Ваньăна качча тухрĕ. Тен, юратман та вăл ăна?

Миша вара хĕре манаймарĕ. Унăн чĕринче пĕчĕк шанчăк хĕлхемĕ ялкăшрĕ. Таня килессе кĕтрĕ вăл. «Хĕр качча тухнă» тенĕ хыпар вара ăна хуççас антарчĕ. Кăшт вăхăтран Миша «Унăн упăшки вилнĕ, тăлăх арăм ĕçке ернĕ» тенĕ сăмахсем илтрĕ. Пĕчĕккĕн хĕр арăм вилнĕ упăшкин пурлăхне те салатса пĕтернĕ иккен. Çак сăмахсене ĕненме пултараймарĕ Миша. Пулма пултараймасть! Таня – ĕçке ернĕ? Суя ку! Таня яланах сăпайлă, тирпейлĕ хĕр пулнă-çке. Çунчĕ, асапланчĕ каччă.

Халĕ вăл унăн вил тăприйĕ умĕнче тăрать. Çук, сăмахсем суя пулман иккен. Хăй савнă хĕр ăна текех пĕр сăмах та чĕнеймĕ. Кам валли пăрахса хăварчĕ вăл Мишăна? Чĕнмест Таня, тăраймĕ вăл çак тĕпсĕр шăтăкран. Чечек çыххине вилтăпри çине тирпейлĕн хучĕ те Миша, аллине чĕри тĕлне тытса: «Таня, сансăр ман пурнăç çук», – терĕ.

Çумăр вăйлăрах та вăйлăрах çума тытăнчĕ. Таврара çиçĕм алхасрĕ, аслати сасси чуна çурмалла илтĕнсе тăчĕ...

Аня ЭПТЮШЕВА, ЧПУ студентки.

ЧĔРЕ СУРАНĔ СИПЛЕНМЕСТ

Таня, ытти хăш-пĕр хĕрарăм пек, хăйĕн пурнăçне пĕрре те ӳпкелемест. Унăн хăйне ăнланакан тата чĕререн юратакан упăшки пур. Сăнĕпе ашшĕне хывнă иккĕри хĕрĕ ӳсет. Телейлĕ пулма тата мĕн кирлĕ-ши çамрăк хĕрарăма? Анчах та пурнăç яланах хамăр тăвас тенĕ пек йĕркеленсе пымасть çав. Вăл пĕрисене юратупа туслăх, телейпе ăнăçу илсе килет, теприн чĕринче нихăçан тӳрленми суран хăварать... Тин çеç çирĕм иккĕ тултарнă хĕрарăма мĕн хумхантарать-ха?

... Пĕрремĕш юрату... Камăн чĕрине тыткăнласа çунтарман-ши вăл хăйĕн асамĕпе? Пĕрремĕш юрату ăнмарĕ çав Таньăн. Çамрăклах амантрĕ. Вун çиччĕреччĕ вăл. Хитре те яштака, сăпайлă та ырă кăмăллă хĕр медицина институтне вĕренме кĕчĕ. Саша журналистика факультетĕнче, иккĕмĕш курсраччĕ. Çуллахи кану вăхăтĕнче иккĕшĕ те тăван ялĕсенче канчĕç вĕсем. Хĕрпе каччă кӳршĕллĕ ялта ӳссе çитĕннĕ. Кашни каç пĕрле уçăлса çӳретчĕç, телей çинчен ĕмĕтленетчĕç. Таньăпа Саша виçĕ çул хушшинче пĕр-пĕрне çывăх пĕлсе çитрĕç. Ăмсанатчĕç те вĕсен таса юратăвне. Çамрăксем кĕçех пĕр çемье тĕвĕлесси çинчен калаçса татăлчĕç. Анчах та темшĕн-çке палăртнă кун иртенпех чĕри вырăнта пулмарĕ хĕрĕн. Теме сиснĕн, хыттăн та хыттăн, кăкăртан тухса тарасла, тапрĕ вăл. Кунĕпех пĕр ыйту канăç памарĕ хĕре. «Мĕншĕн, мĕншĕн килмерĕ-ха Саша?» – вĕçĕмех ыйтрĕ хĕр хăйĕнчен. Виçĕм кун кас та, ĕнер те килмерĕ. Мĕншĕн? Пĕр ĕç патне те алли пымарĕ ăшĕ çуннăскерĕн: чашăк-тирĕк çунă чухне чашăка аллинчен ӳкерсе çĕмĕрчĕ, васканипе куркари шывне ăнсăртран тăкса ячĕ. Кăнтăрла иртсен чĕрине ыраттаракан хыпар илтрĕ хĕр. «Кашкăр Саши авланнă, хăйсен ялĕнчи Макçăм Сантăрĕн хĕрне илнĕ», – тесе сăмахларĕç карчăксем. Уяр кун аса çапнă пекех пулчĕ ку. Малтанах ĕненме пултараймарĕ Таня çакна... «Пулма пултараймасть, йăнăш илтмерĕм-ши? Ирина мĕнлерех якăлти пулнине пурте пĕлесçĕçке», – асапланчĕ хĕр.

Шел, хыпар тĕрĕсех пулчĕ çав. Кунран-кун шуралса, начарланса пычĕ Таня. «Ытла ан хурлан, турă пӳрни тупăнĕ-ха пурнăçунта», – ăна тантăшĕсем лăплантарма тăрăшрĕç.

Вăхăт малаллах шурĕ. Каллех сесси пуçланчĕ. Пĕтĕм вăйне вĕренĕве пачĕ Таня. Йывăр пулсан та, Сашăна манма тăрăшрĕ.

Таня кĕçех Эдикпа паллашрĕ. Çӳллĕ те хитре, ырă кăмăллă, çынна ăнланакан каччă. Пĕр-пĕрне часах хăнăхса çитрĕç каччăпа хĕр. Эдик хĕре юратни çинчен пĕлтерчĕ, мăшăрĕ пулма ыйтрĕ. Таня та кила килĕштерчĕ. «Пĕрремĕш юрату тесе ĕмĕр кулянса пурăнаймăн, Саша – авланнă çын, унăн хăйĕн çемье. Сана телейлĕ тăвас тесе пĕтĕм вăй-хала хурăп, мана качча тухнăшăн ӳкĕнмĕн», – лăплантарчĕ хĕре Эдик, хăйне ăнăçсăр юрату шăпи пирки каласа панă хыççăн. Каярах Саша мĕншĕн авланнин сăлтавне те пĕлчĕ Таня. «Ман ача санран», – тенĕ иккен ăна Ирина. Анчах амăшне те, ашшĕне те хывман ывăл ача. Вăл пачах урăх сăнлă. «Ирина улталаса ирĕксĕр качча тухнă», – пĕлтерчĕ ăна тантăшĕ пĕррехинче.

Пилĕк çул иртнĕ хыççăн тĕл пулчĕç Таньăпа Саша. Мĕнлерех пăлханулăн тапрĕç вĕсен чĕрисем çак самантра! Çавна иккĕшĕсĕр пуçне никам та пĕлеймерĕ. Темчченех калаçса тăчĕç вĕсем. Калаçуран Саша арăмĕпе килĕштерсе пурăнманнине пĕлчĕ Таня. «Манăн санăн умра пысăк айăп пур, Таня. Упраса хăвараймарăм таса юратăва. Юратман Иринăна эпĕ нихăçан та. Вăхăт иртсермелле пĕр кас кайнăччĕ эсĕ ялта çук чухне. Çывăхланнăччĕ. Анчах та эпĕ пĕрремĕш те, юлашки те пулман унăн. Çак таранччен пĕр сана çеç юратса пурăнтăм. Каçар мана, тархасшăн», – куççуль витĕр тухрĕç Сашăн сăмахĕсем.

«Иртнине каялла çавăраймăпăр. Манăн хĕр, санăн ывăл ӳсет. Санпа яланах çывăх туссем пулса юлăпăр», – лăпкăн каларĕ çамрăк хĕрарăм.

Сашăпа сыв пуллашрĕ те вăл, малалла васкавлăн утса кайрĕ. «Тăхта, Таня!» – аран-аран тухрĕç Саша сăмахĕсем. Çук, чарăнса тăмарĕ Таня, малаллах утрĕ. Пĕрремĕш юрату çулсем иртсен те манăçманнине ăнланчĕ, анчах вăхăта каялла тавăрма май çукки шухăшлаттарчĕ ăна. Халĕ унăн хăйĕн телейĕ, хăйĕн ăраскалĕ...

Людмила КРАСНОВА, ЧПУ студентки.

ЧЕЧЕК ЯЛА ИЛЕМЛЕТЕТ

Кашни çын илем патне туртăнать. Ку туртăм вара чуна çĕклет, таса туйăмсем çуратать. Акă, хире тухсан, тем тĕрлĕ чечек те куратăн: хĕрли, сарри, кăвакки... Вĕсене шеллевсĕр татни вара çут çанталăка, тавралăха сиен кӳниех. Пирĕн тăван тавралăха илем кӳме, унăн пуянлăхне хушса пыма хамăрăн тивĕçлĕ тӳпе хывмалла. «Çут çанталăк пире хăйĕн илемĕпе савăнтарать, пирĕн те ăна ырă тăвас пулать», – тет Энтриелĕнчи шкулта ачасене пĕлӳ паракан Т. А. Димитриева. Манăн ентешĕмсем яла илемлетес тесе пахчасенче тĕлĕнмелле чечексем лартса ӳстереççĕ.

И. Агеева, Н. Лазарева, О. Федорова, Л. Зорина, Т. Димитриева, Ю. Николаева, А. Семенова т. ыт. те çак енĕпе нумай тимлеççĕ, ыттисене хавхалантараççĕ. Асăннă хĕрарăмсенчен хăшĕсем – И. Агеева, Н. Лазарева, Ю. Николаева ял тăрăх администрацийĕн ятарлă парнисене тивĕçрĕç.

Юратса, тăрăшса тăвакан ĕç сая каймасть çав.

Мальвина НИКОЛАЕВА, ЧПУ студентки.

САЛАМЛАТПĂР

Çак кунсенче пирĕн çывăх та хаклă çыннăмăрсем – Пысăк Упакассинчи **Татьянăпа Юрий АСОНОВСЕМ** пĕрлешсе çемье тунăранпа 10 çул çитрĕ. Телейлĕ мăшăра кĕрен туй ячĕпе тата кил хуçине вăтăр çул тултарнă ятпа чун-чĕресен тасалăхĕпе, кăмăл-туйăмсен çепĕçлĕхĕпе тулнă салам яратпăр, пурнăç çулĕ тăрăх ӳлĕмрен те пĕр-пĕрне килĕштерсе утма, юрату телей-савăнăçне пĕрле пайлама ырлăх-сывлăхпа ăнăçу сунатпăр.

Кулă çиçсе тăтăр сăн-питре,
Ăна хуйхă-суйхă ан хураттăр.
Пурнăç вăл юратупа хитре,
Ĕмĕрех пĕрне-пĕри юратăр.

АМĂШĔ, ЙĂМĂКĔСЕМ, ÇЫВĂХ ТĂВАНĔСЕМ.

xxx

Ытарайми тĕнче пилленĕ аннене, тараватлă та кăмăллă хунямана, асанне-кукамая, мăн асаннене мăн кукамая, çывăх тăвана, тăхлача – Шăрттан ялĕнче пурăнакан **Зоя Ивановна ЮМАНОВАНА** чаплă юбилейпа – сакăр теçетке çул тултарнă ятпа кĕр мăнтăрĕ пек тулăх кунçул, çăл куçĕ пек тапса тăракан иксĕлми вăй-хал, çутă ăраскалпа таса ăшпиллĕх сунатпăр, ачисемпе мăнукĕсен, мăнукĕсен ачисен савăнăç-телейне пĕрле пайласса шансах тăратпăр.

Ĕмĕр çулĕпе малалла та хавхаланса утмалла пултăр.

2 ЫВĂЛĔПЕ 2 ХĔРĔ, КИНĔСЕМПЕ КĔРӲ ШĔСЕМ, 9 МĂНУКĔ, 5 МĂНУКĔН АЧИСЕМ, ХĂТИСЕМПЕ ТĂХЛАЧИСЕМ, БИБУЛИНСЕН ÇЕМЙИ.

САЛАМЛАТПĂР

Мăшăра, аттене, кĕрĕве, çывăх тăвана – Вăтаелĕнче пурăнакан **Николай Филиппович ИЛЬИНА** чаплă юбилейпа – пурнăç çулĕн варрине çитсе тăнă ятпа иксĕлми хĕрӳлĕхпе тата тараватлă туйăмпа ăшшăн саламланă май, кунçул сарса хунă мăн çулпа хуйха-суйха, чир-чĕре, нуша-асапа пĕлмесĕр юрласа та хавхаланса кăна утма ырлăх-сывлăх, вăй-хал, телейпе ăраскал сунатпăр.

Малалла утса каяс çул-йĕрӳ кĕскелсе мар, вăрăмлансах пытăр, телей алтăрĕ яланах чăмпи тулса тăтăр.
Аллă çул вăл – чăннипех те паллă,
Пурăнмалла пултăр тепĕр аллă.
Йышпа пĕрле ут эс савăнса,
Ырлăх-пурлăху та пытăр хушăнса.

МĂШĂРĔ, 2 ЫВĂЛĔПЕ 2 ХĔРĔ, ХУНЯШШĔПЕ ХУНЯМĂШĔ, ÇЫВĂХ ТĂВАНĔСЕМ.

535. ПРОДАЮ кирпич, возможна доставка.
Телефон: 89023274036.
2-1

УВАЖАЕМЫЕ АБОНЕНТЫ ОАО «ВОЛГАТЕЛЕКОМ»!

ИБРЕСИНСКИЙ РУЭС КАНАШСКОГО МУЭС филиала в Чувашской Республике ОАО «ВолгаТелеком»

доводит до Вашего сведения, что в связи с проводимой реконструкцией сельских АТС в период с 01.08.2007 г. по 31. 08. 2007 г. будет проводиться замена абонентских номеров на новые по следующим станциям:

Наименование АТС	Старая нумерация	Новая нумерация
АТС Айбечи	302XX	246XX
АТС Большие Абакасы	312XX	244XX
АТС Нижние Абакасы	322XX	243XX
АТС Климово	332XX	241XX
АТС Андреевка	342XX	242XX
АТС Новое Чурашево	353XX	248XX
АТС Хормалы	372XX	270XX
АТС Чуваш-Тимяши	382XX	272XX
АТС Огонек	392XX	273XX
АТС Малые Кармалы	413XX	274XX
АТС Березовка	422XX	276XX
АТС Бугуяны	432XX	277XX

Просим свои извинения за временные неудобства.

НА ПОСТОЯННУЮ РАБОТУ ТРЕБУЮТСЯ:
- столяр – з/п 10 тыс. руб.
- автокрановщик – з/п от 10 тыс. руб.
- водители I класса – з/п от 10 тыс. руб.
- водители II-III классов – з/п от 5 тыс. руб.
- рабочие на пилораму – з/п от 10 тыс. руб.
- разнорабочие – з/п 200 руб. в день.
- кочегары (твердое топливо) – з/п 300 руб. в сутки.
- сварщики – з/п 5 тыс. руб.
- сторожа – з/п 300 руб. в сутки.
- бухгалтер – з/п от 4 тыс. руб.
- начальник ПТО (сметчик) – з/п от 15 тыс. руб.
- программист – з/п от 5 тыс. руб.
- бригада отделочников (штукатуры, плиточники, столяры) – з/п по договоренности.

Телефоны: 2-10-41, 2-10-94, 68-64-60, 68-09-44.

ООО «ДОМАШНЯЯ МЕБЕЛЬ»
СРОЧНО ПРИМЕТ на работу на конкурсной основе слесаря-наладчика.
Заработная плата составит: 8000 руб. в месяц + премия, возраст до 40 лет.
Обращаться: пос. Ибреси, ул. Газопроводная, д. 21, тел.: 2-25-95, 2-16-73.
3-2

509. ПРОДАЕТСЯ дом с надв. постройками и плодоносящим садом. Тел.: 89033598723.

531. ПРОДАЮ дрова березовые. Т.: 89033464451.

Ответственность за подробность и точность фактов и прочих сведений, опубликованных в газете, несут авторы. Редакция может публиковать статьи в порядке обсуждения, не разделяя точку зрения автора.

Главный редактор АЛИМАСОВ К. Д.

Çĕнтерӳшĕн (За победу)

Учредитель: Министерство культуры, по делам национальностей, информационной политики и архивного дела ЧР

Адрес РГУ «Редакция Ибресинской райгазеты «За победу»: 429700, п. Ибреси, ул. Садовая, д. 6

ТЕЛЕФОНЫ: главный редактор — 2-11-92, ответственный секретарь — 2-11-93, отдел сельской жизни — 2-11-95, отдел по дубляжу — 2-11-96, бухгалтерия, производственный участок — 2-11-97. АДРЕС ГУП "Вурнарский издательский дом": 429220, п. Вурнары, пер. Коммунальный, 4. ТЕЛЕФОНЫ: 2-12-30, 2-19-40.

Газета зарегистрирована Приволжским окружным межрегиональным территориальным управлением Министерства РФ по делам печати, телерадиовещания и средств массовых коммуникаций 13 августа 2002 года. Регистрационный номер ПИ № 18-0918.

Номер набран и сверстан в компьютерном отделе редакции, отпечатан в ГУП "Вурнарский ИД". Индекс 54814. Офсетная печать. Объем 1,5 п. л. Тираж 3253: чув. – 2412, русск. – 841 Зак. №

Газета выходит два раза в неделю — по средам и субботам на чувашском и русском языках. Материалы на правах рекламы обозначены знаком Ⓡ

Срок сдачи в печать — 17.00
Сдан в печать в 10.00

Ответственный за выпуск Евграфова Р. А.